

szágos Tanárvizsgáló Bizottságnak és az Országos Színművészeti Tanácsnak, 1925. óta az Auróra irodalmi körnek. Esztétikai munkásságát a Petőfi Társaság 1925-ben a Tőzsde-nagydíjjal tüntette ki, kritikus pályáját viszont a Kisfaludy Társaság 1925-ben a Greguss-díjjal jutalmazta, Angyal Dávid és Beöthy Zsolt után neki juttatva harmadszor a koszorút. A Magyar Színművészeti Lexikon munkatársa.

Császár Ferenc, (kolgyári), jogtudor, a hétszemélyes tábla ny. bírása, sz. 1807. júl. 9. *Zalaegerszegen*, megh. 1858. aug. 17. Színművei: »Nőtlen philosophus«, Nota Albert után ford. olaszból 1833. — »Orestes« szomorújáték 5 felv., gr. Alfieri Victorio után ford. Buda, 1836. (Külf. Játékszín. XI.) »Sofonisbe«, szomorújáték 5 felv. (Ugyanattól. 1836.) (Külf. Játékszín. XII.) »Semmi rosszat«, vígj. 3 felv. Bon Ferenc után olaszból. U. o. 1841. (Színműtár, II. 3.) »Tihany ostroma«. Komoly lantos opera, 3 szakaszban. Zen. Thern. Károlytól. Bem. 1845. ápr. 12. Nemzeti Színház.

Császár György, zeneszerző, sz. 1813-ban, megh. 1850-ben. A 40-es években a Nemzeti Színház operájának volt a tagja, majd másodkarmestere s mint ilyen, több operát írt, melyek közül csak a »Kunok« című élt hosszabb ideig, mely a Nemzeti Színház első műsorában hosszabb ideig szerepelt. Első előadása 1848. szept. 16-án volt. Utoljára 1872-ben játszották. Fellevenítették 1904. máj. 15.

Császár Gyula, színész, sz. 1887. okt. 18-án, *Budapest*-en. Színipályára lépett 1916. jún. 7-én.

Császár Imre (kolgyári), színész, fordító, író, színészoktató, a Nemzeti Színház örökös tagja, sz. 1864. aug. 27-én, *Kaposvár*-on. Katonának készült, de még a katonaiskolák elvégzése előtt a színiakadémiára iratkozott, amelyet 21 éves korában elvégezvén, első szerződéssel Kolozsvárra került. Alig félév múlva, 1886. jan. 13-án, már a Nemzeti Színházban lép fel a »Fourchambault család« *Leopold* szerepében, de csakhamar vidékre szerződik s csak egy esztendő múlva jut vissza a Nemzeti Színházhoz, ahol ezután gyorsan

halad előre; 1894-ben már a színiakadémia tanárává nevezik ki. Csaknem 26 esztendőig tölti be zavartalanul a színház bonvivanti s az akadémia tanári szerepkörét. Huszonnégy éves korában nősül. *Alszeghy* Irmát (l. o.) veszi el feleségül. 1912-ben, majd 1928. év végén véglegesen nyugdíjba vonul. A színház egyik legszorgalmasabb tagja volt, több ízben kapta meg a szorgalmi díjat, igen jól értett a színművészet elméletéhez s ezért volt jeles oktató is. Jelentős irodalmi munkásságra tekinthet vissza. Eddig tizenegy munkája jelent meg könyvalakban. Ezek közt két regény, verskötet, novellák és számos esztétikai mű. Sokoldalú tettereje ma már csupán az irodalomra szorítkozik és a szépirodalmi rovatokban gyakran találkozunk nevével. Több mint harminc éve vezetője a Nemzeti Színház Nyugdíj-intézetének és az ő önfeláldozó munkásságának köszönhető az intézet megszilárdult helyzete és önállósága. Fordított színdarabokat, »*Tabarin felesége*«, írta *Catulle* Mendès (1894), »*Nászinduló*«, írta *Henri Bataille* (1907), »*Kisértetek*«, írta *Ibsen* Henrik (1909). Írt eredeti színműveket: »*Bűnös szerelem*«, dráma, (1900), »*Vénusz*«, dráma, amelyeket a Nemzeti Színház adott elő jelentékeny sikerrel. 1907. októberben érte az a kitüntetés, hogy a színház örökös tagja lett és tagja lett a drámaírók bizottságnak is. A modern dráma bonvivant szerepkörében alkotott maradandót és ebben a tudásában jelentős két szakkönyve: *A színész alkotása*, *A színjátszás elmélete* címűek, amelyek az új nemzedék oktatásánál találják meg fontosságukat és ebben a szerepkörben érte el pályájának legnagyobb sikereit. *Tarján* (Dolovai nábob), *Paul Astier* (Létért való küzdelem), *Dy Ryon* (Nők barátja), *Adhemar* (Váljunk el) szerepei mind történelmi szerep- emlékek. Egyéb szerepei: *Septmonts hercege* (Az idegen nő), *Pogány Gábor* (Pogány Gábor), *Liliomfi* (Liliomfi), *Prax gróf* (Az attaché), *Odott Max* (Egy szegény ifjú története), *Mercutio* (Romeo és Júlia). De talán legnagyobb művészi sikere *Lucifer* szerepe volt, az Ember tragédiájában. Ennek egészen újszerű és megragadó beállítása bizonyította meg, akkor még teljesen egyedülálló törekvését, hogy embert és ember-jellemet, ember-egyént kell ke-